

شورشی پیدا میشود البته اداره پست بمحض این که اطلاع پیدا کرد حتی المقدور اگر دست رسی داشته باشد و آن امانت بمحل افتشاش نرسیده باشد تلگراف میکنند که اشیاء محموله را حمل نکنند و فوراً آن امانات را توقیف میکنند و نمی گذارند رد شود ولی يك وقتی که اتفاقاً رد شد و خبر به اداره پست نرسیده بود البته از عهده پست خارج است و نمی تواند جلو گیری کند

نایب رئیس - دیگر مخالفی نیست؟

مخالفتی نشد و فقره چهارم بمضمون ذیل قرائت شد

رابعا - در صورتی که موجب فقدان یا تضییع مرسولات یکی از حوادث آسمانی باشد کرفع آن ممکن نیست

سر دار سعید - بنده این اختیاراتی را که در اینجا از برای اداره پست اضافه کرده اند زائد میدانم اگر کسی يك امانتی را بیهمه بکرد وقتنی از میان رقت باید بوصول غرامت خودش برسد و نباید دایره اختیارات را اینقدر وسعت داد که هیچکس نتواند مطالبه غرامت کند بجهت اینکه اگر بنا باشد آن کسی که امانتی را بیهمه می کند کاملاً مطمئن باشد که امانت او خواهد رسید دیگر بیهمه نخواهد بکرد بیهمه از برای این نیست که بستخانه فائده خوش را ببرد آیا باین ترتیب بیهمه از برای مردم چه فائده خواهد داشت آن کسی که امانت محدود را بیهمه میدهد این پول را برای این میدهد که اگر امانتش از میان رفت اداره پست از عهده غرامت برآید مثلاً در موقعی که سبلی آمد و فلان فراش پست که نباید بآب بزند باب زدوآب آن فراش را با امانات برد آنوقت اداره پست بگوید حوادث آسمانی بوده البته در این موقع اداره پست نمی تواند اینطرف را بزند زیرا وقتیکه از من وجه بیهمه را گرفت مسئول است که از عهده غرامت برآید و باید ملاحظه کرد که این وجه بیهمه را از برای چه میگیرند این يك تجارتخانه نیست که نامش فایده باشد يك اداره است که برای سهولت کار - های مردم تاسیس شده البته يك وقتی هم باید ضرر کند .

محمد هاشم میرزا - اینکه فرمودند اگر در يك موقعی فراش پست به بیند سیل می آید خودش را بآب بزند و امانات مردم از بین برود اداره پست خانه نمیتواند غرامت ندهد بنده عرض میکنم ممکن است فوراً رعد ببارد و بکمر تبه سبلی حادث بشود ممکن است برق بزند و تمام را بسوزاند علاوه تصور نمیکند کسی بی جهت خودش را بسیل بزند و جان خودش را بخطر بیاندازد لابد جان خودش را بهتر از امانات مردم دوست دارد حوادث آسمانی که نوشته نشده است از قبیل سیل های بیهوقع و برق و امثال آنها است نه اینکه بيك باران یا يك چیز خیلی جزئی .

(فقره پنجم بمضمون ذیل قرائت شد)

خامساً - در صورتی که علت فقدان یا تضییع مرسولات محتویات آنها و یا خرد آنها و یا غفلت فرستنده باشد .

نایب رئیس - در این فقره مخالفی نیست

مخالفتی نشد و فقره ششم بمضمون ذیل قرائت شد

سادساً - در صورتی که در موقع تحویل دادن مرسوله بگيرنده آثار دست خوردگی از لفاف خارجی آن دیده شود و وزن آنها با وزن زمان تحویل موافقت نماید ولیکن در صورتی که فرستنده در زمان ارسال محتویات مرسوله خود را روی مرسوله یاروی ورقه که بهمراه آن فرستاده میشود بنویسد و دفتر پست فرستنده صحت آنرا امضاء کند ولو اینکه عیبی روی لفاف خارجی مرئی نشود و وزن آنها با وزن زمان تسلیم موافقت نماید اداره پست مسئول کسری یا معایب دیگران خواهد بود بجهت خسارات غیر مستقیم و باید نشدن منافع متصوره اداره پست مسئولیت بعهده نخواهد گرفت .

نایب رئیس - در این فقره سادس مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) يك پیشنهادی از طرف آقای مخبر شده است که يك فقره با بنامه اضافه شود .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

سابعا - برای فقدان یا کتهای غیر سفارشی یا بیمه نشده اعم از اینکه محتوی اسکناس یا حوالجات در وجه حامل یا سایر اوراق قیمتی باشد یا نباشد اداره پست مسئولیتی نداشته فرستندگان حق مطالبه غرامتی ندارند .

نایب رئیس - حالا رای میگیریم اگر آقایان اجازه بدهند فقره بفقره رای گرفته میشود رای می گیریم بفقره اول بطوری که قرائت شد - آقایانی موافقتن قیام نمایند .

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - رد شد فقره ثانی که در واقع فقره اول است قرائت میشود و رای میگیریم .

(مجدداً بمضمون فوق قرائت شد)

نایب رئیس - آقایانی که باین فقره موافقتن قیام نمایند .

(عده کثیری قیام نمودند)

(فقره دوم تصویب شد)

(فقره سوم مجدداً قرائت شد)

نایب رئیس - رای میگیریم بفقره ثالث که ثانی خواهد بود آقایانی که موافقتن قیام نمایند .

(عده کثیری قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد رای میگیریم باین فقره چهارم که در واقع فقره سوم میشود آقایانی که تصویب میفرمایند قیام نمایند .

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - این قسمت هم رد شد رای میگیریم بفقره پنجم که چهارم است آقایانی که موافقتن قیام خواهند فرمود .

(غالب نمایندگان قیام نمودند و فقره ششم)

(مجدداً قرائت شد)

نایب رئیس - آقایانی که با فقره موافقتن قیام خواهند فرمود .

(عده کثیری قیام نمودند)

نایب رئیس - رای میگیریم بفقره هفتم که از طرف آقای مخبر پیشنهاد شده آقایان که این پیشنهاد را تصدیق میفرمایند قیام نمایند .

(عده کثیری قیام نمودند)

مخبر - رای در کلیات این ماده را استعفا میکنم بگذارید بماند زیرا که دو فقره این ماده رد شده است که باید دو فقره طور دیگر نوشته شود و پیشنهاد شود

نایب رئیس - بلی چون فقره هفتم هم شور اولش بود در واقع قابل توجه شده و بکمبسیون رجوع میشود پیشنهادی که آقای مدرس راجع بماده ۴۲ کرده اند قرائت میشود و رای میگیریم بمضمون ذیل خوانده شد

پیشنهاد می کنم که بعنوان تبصره آخر ماده ۲۴ اضافه شد بعد از دادن غرامت اگر مال مفقود شده پیدا شد باید مال بصاحبش رد شود و غرامت استرداد خواهد شد

نایب رئیس - توضیحی دارید بفرمائید **مدرس -** مسئله واضح است و محتاج به توضیح نیست

مخبر - مسلم است اداره پست اینکار را می کند ولی برای این کار يك مدتی لازم است زیرا يك مالی را که اداره پست باید غرامت بدهد فراموش را میپردازد شاید پنج سال بعد از آن مال پیدا شد اداره پست بعد از پنج سال نمی تواند این کار را بکند و اسباب زحمت بر اخذ اداره پست خواهد شد

نایب رئیس - پس قبول می کنید **مخبر -** بلی

نایب رئیس - پس این پیشنهاد مراجعه بکمبسیون می شود - چون فردا عید است و صورت خلاصه را شاید اداره تقنینیه برای روز پنجشنبه نمیتواند حاضر کنند جلسه آتیه را اگر مخالفی نباشد برای روز شنبه سه ساعت قبل از ظهر معین میکنم و دستور آن شور در بقیه قانون پستی خواهد بود و قبل از اینکه آقایان تشریف ببرند لازم است عرض کنم که شاهزاده نجفقلی میرزا از کمبسیون معارف بواسطه کسالت استعفا کرده کمبسیون آقای میرزا محمدعلی خان بواسطه مشغله از کمبسیون خارجه استعفا داده اند باید دو نفری بجای ایشان انتخاب شوند در جلسه آینده ناظر معین میشود و تعیین این دو نفر خواهد شد (مجلس يك ربع بعد از ظهر ختم شد)

جلسه ۵۰

صورت مشروح مجلس روز شنبه (۶ شعبان ۱۳۳۳)

مجلس ۲ ساعت قبل از ظهر در تحت ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل و صورت مجلس روز ۳ شنبه دوم قرائت شد

غائبین با اجازه - آقایان شریف الملک - آقا شیخ بهایی - حاج میرزا حسین خان - ناصر الاسلام - غائبین بدون اجازه - آقای ملک الشعراء - امیر تیمور

رئیس - در صورت مجلس ملاحظاتی هست؟ (مخالفتی نشد) صورت مجلس تصویب شد

دستور امروز شور دوم در بقیه قانون پستی است از ماده ۴۵

(ماده ۴۵ بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۴ - در صورتیکه دفتر تأدییه بروات پستی بقدر کفایت وجه صندوق موجوده نباشد و تأخیر در تأدییه بروات حاصل شود تا زمانی که این تأخیر از حدود معینه در نظامنامه مخصوصی که در ظهر بروات پستی طبع میشود تجاوز نکرده است اداره پست غرامتی برای تأخیر تأدییه نخواهد کرد

رئیس - در این ماده نظریاتی نیست؟ **حاج شیخ اسدالله -** تصور میکنم نوشتن

اینماده در اینجائزومی ندارد و مطابق همین شرطیکه در اینجا نوشته است که در ظهر پروات نوشته میشود کافی است که در واقع این قرارداد تجارتنی است و مربوط باینجا نیست و باید قناعت کرد بهمان قرار دادی که در موقع دادن پروات میشود در ظهر برات هم نوشته میشود

مخبر - گمان میکنم که نوشتن این مسئله در اینجا خیلی لازم باشد بجهت اینکه ماتصویب میکنیم که اولاً بپست پرواتی میدهد آنوقت هم قناعت نمیشویم که شرایط آن در قانون نوشته شود باید این مسئله بتصویب مجلس باشد و از طرف مجلس باید اجازه داده شود بدون اجازه نمی تواند نظامنامه بنویسد این برای این است که نظامنامه که مینویسد با اجازه مجلس باشد

رئیس - دیگر مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد)
 رأی میکنیم بماده ۴۵ آقایان که تصویب می کنند قیام نمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده ۴۶ قرائت میشود (بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۴۶ - اداره پست بجهت اموری که باو سپرده شده است مسئولیت بمهده نمیکرد مگر بآن مقداری که در مواد (۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۵) این قانون تصریح شده است ولی در خصوص حمل مسافری و بینه آنها مسئولیت اداره پست بموجب نظام نامه مخصوص معین خواهد شد

رئیس - در این ماده مخالفی نیست؟ (مخالفی نشد) رأی میکنیم بماده ۴۶ آقایانی که این ماده را تصویب میکنند قیام نمایند

(اغلب قیام نمودند و ماده ۴۷ بمضمون ذیل قرائت شد)
 ماده ۴۷ - تمام حقوق و غراماتی که راجع به مرسولات داخله و بداخله است باید در ظرف یکسال که ابتدای آن روز تحویل امانات و مرسولات به پست خانه است مطالبه شود پس از انقضای یکسال تمام حقوق ساقط میشود

حاج شیخ حبیب الله - اینکه در اینجا می نویسید (باید در ظرف یکسال مطالبه شود) کسی باید مطالبه کند

مخبر - البته هر کس که آنها را بیستخانه داده است یا خودش یا گیرنده یا وکیلش یا هر کس که از طرف صاحب مال معین شده و نوشته کتبی دارد مطالبه خواهد نمود و اداره پست باید باو بدهد

حاج شیخ حبیب الله - اگر آن کسی که فرستاده است پیدا نشد یا مطالبه نکرد یا آن مرسله ای که باید مطالبه حقش را بنماید غافل شد یا اداره پست خانه او را پیدا نکرد یا کسی که آن را فرستاده است مطلع نشد که بآن شخص نرسید کی مطالبه خواهد کرد این ظلم چرا باید در حق او بشود در صورتی که در مراسلاتیکه قابل توزیع نیست و اداره پست نمی تواند او را بصاحبش برساند تا سه سال حق قرار داده اند بنابراین ماده باین ماده مخالف است خوب است این ماده بمکمیسیون فرستاده شود یا اینکه قیدی برایش معین شود و قیدم باید این باشد که (در صورتیکه مرسل ایله مطلع شود) والی اینطور خارج از ترتیب است .

مخبر - این ماده هیچ مربوط بماده نوشتجات و امانات غیر قابل توزیع نیست این برای اماناتی است که بکنفر با اداره پست میدهد که بیک نقطه فرستاده شود البته وقتی آن شخص فرستنده دید که ماه گذشت و رسید از طرف مقابل نیامد مطلع میشود که بیک ترتیبی اتفاق افتاده است که این رسید نیامده آنوقت میاید از اداره پست مطالبه میکنند اداره پست یا او را قانع خواهد کرد که بیک علتی در بیستخانه توقیف شده یا اینکه میگویند مفقود شده است اگر گفت مفقود شده است آنوقت اداره پست غرامتش را باید تا یکسال بپردازد و اگر شخص فرستنده خودش نباشد و وکیلش مطالبه میکند و البته شخص فرستنده بموجب این قانون میدانند امانتی را که با اداره پست میدهد تا مدت یکسال حق دارد آن را از اداره مطالبه کند چگونه ممکن است در آن مدت مطلع نشود البته در ظرف یکسال مطلع میشود و امانت خود را مطالبه خواهد کرد .

حاج شیخ حبیب الله - اینها همه در صورتی است که برای او وکیل باشد فرض شود تصور به فرمایند اگر یک کسی باشد که وکیل نداشته باشد و یک مرد مسافری باشد که در اینجا شیخی به بیستخانه داده و رفته باشد وکیل هم ندارد اگر آن شیخی تلف شد خودش بواسطه مسافرت نتوانست مطلع شود طرف مقابل هم مطلع نشد که بکچنین امانتی برای او فرستاده شده است اداره پست که نتوانست باورساند آنوقت چه میشود باین به ترتیب حق مردم از بین برود و سزاوار نیست در ادارات دولتی حقوق مردم ضایع شود .

عبد الملك - آقای حاج شیخ حبیب الله باید در نظر داشته باشند که قانون برای افراد وضع نمیشود ممکن است اتفاق بیافتد که اینطور بشود و شاید هیچ هم اتفاق نیفتد در اینجا قانون که وضع می شود بکسانیکه امانت میدهند یکسال فرجه میدهد که از رسیدن امانت خودشان شکایت بکنند و مطالعه نمایند اینکه میفرمایند شاید مسافرت کرد و نتوانست از رسیدن امانت بمقصد مطلع شود ممکن است که بیک همچو چیزی اتفاق نیفتد در قانون تمام تصورات را میشود نوشت .

رئیس - گویا مذاکرات در اینماده کافی است پیشنهادی از آقای مدرس رسیده است قرائت میشود (بمضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در آخر ماده چهار و هفت بجای تمام حقوق ساقط میشود نوشته شود حق مطالبه ندارد .
مدرس - اگر چه حق من است که توضیح این پیشنهاد را بدهم ولیکن از بیاناتی که شد چنین استفاده شد که بیک قدری موضوع در ماده مجمل است مواد ماده این است که آنجائی که اداره ضامن شده است اگر تلف شد تا یکسال بدهد ضمانت را از اول یکسال قرار داده است لهذا صاحبش میخواهد بیاید میخواهد نیاید یا بمرید یا وکیل داشته باشد یا نداشته باشد از اول اداره پست ضمانت یکسال را کرده است بهتر این عبارتی که مینویسد حذف ساقط میشود خوب نیست و لفظ (حق مطالبه ندارد) بهتر و مرفوب تر است تا این عبارت که (حق او ساقط میشود) بجهت اینکه بعد از یک سال حق ندارد که ساقط شود .

رئیس - این اصلاح را قبول دارید ؟
مخبر - بله قبول دارم .
رئیس - پس ماده باین اصلاح قرائت میشود و رأی میکنیم .

(ماده مزبور با اصلاح آقای مدرس قرائت شد .)
رئیس - رأی میکنیم بماده ۴۷ باین اصلاحی که شد .

مخبر - بیک قدری عبارتش سلیبی نیست خوب است تصریح شود (فرستنده و گیرنده حق مطالبه نخواهد داشت .)
 (نوشته شد صاحبان آنها حق مطالبه نخواهند داشت .)

رئیس - رأی میکنیم باین ماده باین اصلاحی که شد و مخبر هم قبول کردند - آقایانیکه تصویب میکنند قیام نمایند .

اکثر نمایندگان قیام نمودند

رئیس - تصویب شد - ماده ۴۸ قرائت میشود .
 (بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۴۸ - دعوای و مطالبات حقوق راجعه به پست در محکمه های قضاوت متعارفه فیصل داده خواهد شد .

رئیس - در این ماده نظریاتی نیست ؟
حاج شیخ حبیب الله - اگر کسی با اداره پست چیزی بدهد البته بتواند حق خود را مطالبه کند (و صورت مطالبه حق) لازم نیست بمحکمه برود این عبارت باید اینقسم نوشته شود (دعای راجعه پست)

زیرا اگر عنوان دعوی باشد باید بمحاکم مراجعه شود ولی در صورتی که من مطالبه حقم را میکنم نباید بمحکمه رجوع شود و باید این عبارت اینطور نوشته شود (دعای راجعه به پست در محاکم عدلیه فیصل داده خواهد شد) و عبارت متعارفه هیچ نباید اینجا نوشته شود بجهت اینکه متعارفه هر وقتی که بیک چیزی است و در قانون اساسی معین فرموده که دعای راجع بمحاکم عدلیه است خوب است در اینجا نوشته شود بمحاکم عدلیه رجوع میشود .

حاج شیخ اسد الله - تصریح کردن بمحاکم عدلیه لزومی ندارد برای این که خوب است آقای حاج شیخ حبیب الله نظر اداری را هم ملحوظ کنند که در یک جائی که عدلیه تشکیل نشده باشد برای این قبیل امور محکمه متداوله تشکیل میشود یا بمحضر شرع رجوع میشود یا گاهی لازم میشود که برای رسیدگی باین امور در خود اداره پست محکمه تشکیل شود در این صورت این مسئله اختصاص بمحاکم عدلیه ندارد اگر چه اساساً باید مطابق قانون اساسی دعای راجع بمعدلیه شود اما چون هنوز محاکم عدلیه در تمام ولایات تشکیل نشده و ممکن است در یک جا عدلیه نباشد و در اینجا دچار اشکالات بشود لهذا بمنظور که اینجا نوشته شده است گمان میکنم بهتر باشد .

حاج شیخ حبیب الله - اینکه فرمودند گاهی میشود که دعای بفر عدلیه راجع میشود این خلاف قانون اساسی است بواسطه این که دعای دو قسم است یاسیاسی و عرفی است یا شرعیات اما شرعیات که معلوم است و اما عرفیات که بمعدله راجع میشود و بسامبشود که اگر یک محکمه دیگر در قانون معین

شود فردا بافت اشکالاتی شود که اسباب زحمت مردم باشد .

نظام السلطان - گمان بنده اینست که در این نامه بطوریکه نوشته شده چیزی نیست که اسباب اشکال باشد برای این که اینجا نوشته شده است (تمام دعاوی و مطالبات حقوقی راجعه به یست) در صورتی که این دعاوی و مطالبات حقوق در محاکم قضائیه فیصل داده خواهد شد دیگر اسباب اشکال نیست و اینطور هم گمان میکنم کافی باشد .

رئیس - گویا مذاکرات کافی باشد. رأی میگیریم باده ۴۸ آملیانی که ماده ۴۸ را تصویب میکنند قیام نمایند .

(غالباً قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده ۴۹ قرائت می شود .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۴۹ - ژاندارمری و حکام ولایات و رؤسای فراسورانها و بطور کلی تمام مستخدمینی که از طرف وزارت داخله اجازه دارند در حدود اختیاری که آنها داده شده است مأمور حفظ امنیت شوارع یستی در قلمرو خود هستند هر گاه در بین راه غلامان یست دچار سارقین شده و اشیا یست توسط مردمان خارج از اداره سرقت یا غصب و غارت شود حکام و رؤسای ژاندارمری و فراسورانها اقدامات لازم برای تعقیب مرتکبین و سارقین بعمل خواهند آورد تا وسایل اجرای مندرجات مواد (۴۰ ، ۴۱ ، ۴۲ و ۴۳) برای اداره یست فراهم شود .

محمد هاشم میرزا - در شور اول بنده هم عرض کردم و جواب مکفی به بنده ندادند این ماده ابداً با اداره یست راجع نیست و راجع به وزارت داخله است چنانچه در قانون وزارت داخله راجع بوظایف فراسورانها نوشته شده که چطور باید مواظبت رامهارا بکنند سارقین را بچه ترتیب تعقیب نمایند معلوم است فراسوران و ژاندارمری برای حفظ طرق و شوارع است و اختصاصی با اداره یست ندارد راجع به تمام راههاست و راجع بتمام سارقین و بنام اشخاصی است که ممکن است با سارقین مصادف شوند اینگونه حوادث اختصاصی با اداره یست ندارد .

اگر باید این قبل مطالب در قانون یستی نوشته شده ممکن است چندین ماده دیگر هم نوشته شود مثلاً برای هدیه هم بنویسیم که تکلیفشان این است دعاوی یستی را فیصل بدهند و ممکن است از هر جا که يك مطلب راجع بيك اداره میشود چندین ماده ذکر شود بنابراین بنده این مسئله را در آنجا زائد میدانم و از وظایف حتمیه ژاندارمری میدانم و در قانون وزارت داخله باید نوشته شده معاون وزارت یست و تلگراف در شور اول هم در آن باب مذاکره فرمودند و کاملاً توضیح داده شد لکن توجهی فرمودند چنانچه حالا هم توجه ندارند و تصور میکنم میخواهند این ماده را رد بفرمایند لکن بنده مجبورم باز هم توضیح بدهم و عرض کنم که این ماده از تمام مواد اهمیتش زیاد تر است گمان میکنم در اصل این ماده مخالفی نباشد زیرا لابد اداره یست همانطور که اموال مردم

را ضمانت می کند و یست را حرکت میدهد باید حفظ یست را هم بکنند و آقا با تمام که مخالف هستند میگویند وزارت داخله و مأمورین دولت اینکار را بکنند و لازم نیست در قانون یست نوشته شود بنده عرض میکنم وقتی که يك قانونی در مملکت میگردد اگر يك ماده آن راجع بوزارت خانه دیگر باشد در آنجا هم تکرار شود ضرر ندارد و بلکه خیلی نافع است چرا ؟ بعلمت اینست که اغلب آقایان مسبوق هستند که بجز در ولایات هستند که باین قانون متذکر نباشند آنوقت اداره یست باین قانون تکیه میکند و بیا مأمورین وزارت داخله که متلازمینان هست میگوید مطابق قانونی که از مجلس شورای ملی گذشته است شما مأمورید که حفظ اموال و اشیا یست را بکنید و از سرقت ممانعت نمایند پس این ماده هیچ ضرری ندارد و نوشتن او لازم است اما يك مطلبی هست که باید آقایان آن را در نظر بگیرند و ملاحظه فرمایند که در این دو سه ساله اداره یست بچقدر غرامت مال مردم را داده است لابد این ضرر متوجه به بودجه دولت میشود و اداره یست باید هر سال مبلغی خسارت بدهد پس نوشتن این ماده در اینجا جز اینکه اداره یست را تقویت می کند که دفتر و حرکت یست منظم باشد هیچ ضرری ندارد میفرمایند این مسئله در قانون وزارت داخله نوشته شده است بنده که بآن قانون رجوع کردم در آنجا ذکر یست از یست نیست و فقط نوشته شده است باید طرق و شوارع را مواظبت کنند البته حفظ طرق و شوارع از وظایف آنهاست و باید این کار را بکنند ولی همیشه این قسم مسائل در طرق و شوارع اتفاق نیافتد و ممکن است در دفتر یست اتفاق بیفتد بنابراین این گمان میکنم اگر موافقت کند يك ماده که قانوناً حق وزارت داخله است در اینجا نوشته شده که مأمورین دولت تکلیف خودشان را بدانند و مردم هم بدانند که مجلس این قانون را وضع کرده است و مأمورین دولت مأمور حفظ حقوق مردم هستند و ضرر نداشته باشد خیلی هم نافع باشد

سردار معظم - بنده با وجود کمال دقتی که در توضیحات ایشان کردم باز قانع نشدم اگر یست های ماراهای مخصوصی داشت و فقط برای حمل یست تخلفی شده بود آنوقت شاید بنده موافقت میکردم که این نامه در اینجا نوشته شود اما وقتی که یست ما کلیتاً در راههای معمولی حرکت میکنند تمام آن راه ها به طور مطلق بیا مأمورین دولت سپرده شده است بنده چندی نمی بینم وظایفی که برای آن مأمورین معین میشود در قانون یستی نوشته شود و عقیده بنده این است که این ماده در اینجا هیچ لازم نیست نوشته شده و زیاده است

معاون وزارت یست و تلگراف - اگرچه فرمایش آقا هیچیک از دلایلی را که بنده عرض کردم رد نمی کند که باز تکرار کنم اگر بقوانین جاهای دیگر رجوع کنند خواهند دید که وقتی يك قانونی وضع میشود در آن قانون بعضی مواد و قوانین دیگر که راجع بوزارت خانههای دیگر است ذکر میشود و هیچ ضرری هم ندارد و بخواهد بنده يك مطلب مختصری عرض میکنم که آقا درست ملاحظه فرمایند و باین مطلب خانه بدهند و آن اینست که از نوشتن يك

مطلب بی ضرری هشتاد هزار تومان بدوات قایده برسد خود آقایان میگویند که این نامه باید نوشته شود و وزارت داخله هم مسئول او است بنده عرض میکنم با اینکه او مسئول است نوشتن آن در این قانون مستلزم يك همچو قایده بزرگی است رای دولت و بتجربه عرض میکنم نوشتن این نامه بسیار لازم است و فوائد عظیمه دارد و در صورتیکه در این قانون هم باشد هیچ ضرری ندارد در این قانون نوشته شود

رئیس - گویا مذاکرات کافی است. رأی میگیریم به این نامه آقایانی که این نامه را تصویب میکنند قیام نمایند

(۳۲ نفر قیام نمودند)

رئیس - بلا تکلیف مانده ده آقایان ۶۴ نفر است و ۳۲ نفر رای داده اند

(گفته شد مجدداً رأی گرفته شود)

رئیس - مشکوک نشده که ثانیاً رأی بگیریم اگر مشکوک بود رأی میگیریم ماده ۵۰ قرائت میشود .

(باب چهارم - مجازات و عقوبات)

ماده ۵۰ - هرگاه یکی از اجزاء یست مندرجات و یا وجوه یا کتبا و یا کارت های یستی و سایر مرسولاتی را که بیستخانه سپرده میشود فاش و آشکار نماید مگر در مواقعی که قانون آنها را مجبور میکند یا اینکه یکی از آنها را از میان ببرد از خدمت یستی خلع خواهد شد و مادام العیات در هیچیک از دوائر و ادارات دولتی پذیرفته نخواهد شد .

رئیس - در این نامه نظریاتی هست ؟

عبدالملك - چون مواد مجازات بکسیبسون عدلیه ارجاع شده است اطلاعاتی دارم می خواهم عرض کنم .

رئیس - بعد از يك مخالف بفرمایند - آقای حاج شیخ محمد حسن مخالفید ؟

حاج شیخ محمد حسن - ماده را دوباره قرائت بفرمایند زیرا با این نسخه که بنده دارم مطابقت ندارد .

مجدداً قرائت شد

حاج شیخ محمد حسن - صحیح است عرضی ندارم .

عبدالملك - مواد مجازات قانون یستی به کسیبسون عدلیه ارجاع شد چون آقای مدرس نظریاتی داشتند قرار شد در کسیبسون عدلیه نظریاتی بشود و چند جلسه هم مذاکره شد ولی هنوز تمام نشده و ممکن است در یکی دو جلسه دیگر تمام شود و راپورتش بمجلس تقدیم شود ولی این نامه که فعلاً مطرح است بنظر کسیبسون عدلیه نرسیده .

مخبر - آنروز که مخالفت شد در خصوص سایر مواد مجازات بود ولی این نامه چون راجع بامور داخلی اداره است قرار شد همین جانوشته شود درین موافقت قرار شد آقایان در کسیبسون عدلیه نظریات خودشان را الحاق کنند و بمجلس بیاورند

سردار معظم - اگرچه بعضی از این مجازات ها را میشود مجازات اداری اسم گذاشت ولی اینکه يك کسی از عکار خلع شود و مادام العمر در هیچ اداره پذیرفته نشود يك حق بزرگی از او سلب

میشود خوب است قانون مجازات نسبت بتمام ادارات مطابق باشد و مجازاتهای که در ادارات مختلفه معین میشود با هم متناسب باشد و در يك اداره برای يك تصور جزئی مجازاتهای خیلی خیلی سختی معین کنند و از يك اداره دیگر برای يك تقصیر خیلی بزرگ فقط بيك اخطار و یا بيك اخطار با درج در دوره خدمت اکتفا شود بعقیده بنده اخراج از خدمت از مجازاتهای خیلی خیلی سخت است و کوچک نیست و باید بطور متناسب نوشته شود .

معاون وزارت یست و تلگراف - بنده لازم میدانم امروز در اینجا يك توضیحی بدهم که تا قانون میگردد و این اظهارات در جرایم نوشته شود طوری نوشته شود که اسباب اخلال اداره یست فراهم بشود خیلی تعجب کردم از آقای سردار معظم که در این نامه و آ نامه که مواد اساسی اداری هستند مخالفت میفرمایند و افسوس میخورم از اینکه چند ماده که راجع باصل ایجاد یست بود یاد مجلس حذف شد یا رجوع شد بکسیبسون در اینصورت عرض میکنم مادامی که این قانون از مجلس نگذشته و بصحه هایبونی نرسیده است اداره یست بهمان ترتیب اداری خودش که معمول است رفتار خواهد کرد تا اینکه کسیبسون ترتیباً خود را بدهد و اینقانون از مجلس بگذرد اما در خصوص مجازات که میفرمایند مجازات اداره یست را نباید نسبت بيك اداره دیگری فرق داد عرض میکنم کافذ یستی یا تلگراف مردم پس از اینکه کشف شود باید يك مجازات خیلی سختی داشته باشد و غیر از مجازات آن کافذ است که من بوزارت داخله مینویسم و این نامه قانون هم در شور اول آقای مدرس که نسبت بمواد مجازات نظریاتی داشته قبول شد که در همین جا بهمین ترتیب بماند و بعد از آنکه این نامه در اینجا باقی ماند البته وقتی که نظامنامه داخلی اداره یست نوشته می شود باز کردن و افتتاح پاکت اقسام مختلفه پیدا میکنند ممکن است يك کسی سهواً باز بکند یا يك کسی عمداً باز بکند و يك کسی بر حسب يك دستور العملی که باو داده شده است باز نماید اینها اقسام مختلف پیدا میکنند و آن وقت در نظامنامه مجازات آنها هر يك بيك ترتیبی نوشته میشود ولی در مجلس شورای ملی باید سختترین مجازات (برای مأمورینی که خلاف بزرگ خواهند کرد) نوشته شود عرض میکنم دو سه ماده اساسی یست در اینجا گفتگو شد بيك مسئله انحصار کافذجات بود که پیشنهاد کردند کافذجات را مردم بتوانند ببرند و بکسیبسون رجوع شد اداره یست سه کار اساسی دارد یکی انحصار کافذجات است و یکی انحصار طبع نمبر و یکی اینکه مأمورین باید در کار خودشان مراقب باشند و الا باید مجازات شوند حالا بعضی از اینها رد میشود و بعضی بکسیبسون رجوع میشود بنده عرض میکنم تا زمانی که این قانون تصویب نشده است اداره یست بهمین ترتیب رفتار خواهد کرد .

رئیس - موادی که بکسیبسون رفته بر می گردد .

معاون - بلی عرض کردم تا مدتی که قانون تصویب نشده باشد مذاکراتی که در جرایم نوشته میشود بولایات می رود رسمیت ندارد .

محمد هاشم میرزا - بنده عرض میکنم

عریض ما سوء تمیز و تفسیر میشود مانگفتیم وزارت داخله سارق را نکیرد یا اداره یست مأمورین خود را مجازات ندهد هیچ نکته ایم که برای خیانتهای یستی مجازاتی نباشد هیچکس هیچ مطالبی را نمیگوید است و برای کلیه مستخدمین مینویسند آنرا در آنجا معین میکنند و الا اگر بغواهند اداره بداره و دائره بدائره و شمه بشبهه بيك مجازاتهای عجیب و غریبی برای اجزاء خود بنویسند بالاخره چون اینجا قانون نوشتند و باید اجرا شوند چیز غریبی خواهد شد مثلاً میگویند کشف يك پاکت یستی اهمیتش از کشف بيکیاكت شخصی زیاد تر است بنده هم قبول دارم و در این تردید ندارم بجهت اینکه اداره یست خانه برای این ساخته شده است که مراسلات مردم را برساند و یکی از شرایط اولیه آن مصون داشتن مراسلات مردم است ولی در ادارات دیگر تقصیری مثل آن پیدا خواهد شد یا نه ؟ البته در هر يك از ادارات نسبت بعمل خودش نظیر این تقصیر پیدا می شود پس وقتیکه از حیث تقصیر مشابهت حاصل شد از حیث مجازات هم باید مشابهت شده حالا چرا این ترتیب نیست ؟ بجهت اینکه قوانین ما از نقطه نظر خصوصی نوشته میشود وقتیکه قانون یستی می نویسیم تمام نظر خودمان را محدود میکنیم به یست و هیچ نظر دیگری نداریم در صورتیکه اینطور نباید باشد بهرحال بعقیده بنده این ماده باید بکسیبسون برود و آن قسمتی که راجع باستخدام است در قانون استخدام و آن قسمتی که راجع بتقصیرات اداری است در قانون یست نوشته شود اما تکلیف آتیه مأمورین یستی را نمیشود در قانون یستی معین نمود دیگر اینکه این مجازات را باید با مجازاتهاییکه برای سایر وزارتخانه معین میشود موافقت بدهند

معاون - بنده رقت مجلس شورای ملی را شریف تر از این میدانم که مذاکرات طویل و خاصی بمیان بیآورم همین قدر عرض میکنم که آقایان دقت بفرمایند که اگر گاهی در بعضی قوانین یا همین قانون یست بعضی موادی که راجع بيك وزارتخانه دیگر است در اینجا ذکر میشود برای این است که آن قوانین وضع نشده است وقتیکه میخواهیم قانون یستی را بوقع اجرا بگذاریم باید آن مسئولیتهای را که اداره یست برعهده گرفته ملاحظه کنیم از آن جمله باز کردن پاکت و غیره است که راجع باجزاء یست است و چون هنوز قرآینی راجع بمجازات عمومی نگذشته است و اداره یست موافق این قانون مسئولیت را قبول میکنند باید بتواند اجزاء خودش را که مرتکب چنین عملی میشوند مجازات کند و در جواب آقای سردار معظم عرض بکنم که رفع اشتباهشان بشود شاید انشاء الله قبول بفرمایند و این ماده که راجع باداخل اداره یست است تصویب شود در این قانون و همچنین در تمام قوانین که نوشته میشود باید این نامه در آخر آن نوشته شود که بعد از اینکه این قانون بوقع اجراء گذاشته شد کلیه قوانینی که راجع باین مسئله قبلاً معمول بوده است نسخ خواهد شد البته قانون مجازات عمومی بعد از آنکه تدوین شد و از مجلس گذشت البته در آنجا يك ماده نوشته خواهد شد که تمام مجازاتهای معموله قبل منسوخ است و بعداً مجازات عموماً مطابق این قانون خواهد بود حالا اگر قانون مجازات عمومی زودتر از این قانون

عریض ما سوء تمیز و تفسیر میشود مانگفتیم وزارت داخله سارق را نکیرد یا اداره یست مأمورین خود را مجازات ندهد هیچ نکته ایم که برای خیانتهای یستی مجازاتی نباشد هیچکس هیچ مطالبی را نمیگوید است و برای کلیه مستخدمین مینویسند آنرا در آنجا معین میکنند و الا اگر بغواهند اداره بداره و دائره بدائره و شمه بشبهه بيك مجازاتهای عجیب و غریبی برای اجزاء خود بنویسند بالاخره چون اینجا قانون نوشتند و باید اجرا شوند چیز غریبی خواهد شد مثلاً میگویند کشف يك پاکت یستی اهمیتش از کشف بيکیاكت شخصی زیاد تر است بنده هم قبول دارم و در این تردید ندارم بجهت اینکه اداره یست خانه برای این ساخته شده است که مراسلات مردم را برساند و یکی از شرایط اولیه آن مصون داشتن مراسلات مردم است ولی در ادارات دیگر تقصیری مثل آن پیدا خواهد شد یا نه ؟ البته در هر يك از ادارات نسبت بعمل خودش نظیر این تقصیر پیدا می شود پس وقتیکه از حیث تقصیر مشابهت حاصل شد از حیث مجازات هم باید مشابهت شده حالا چرا این ترتیب نیست ؟ بجهت اینکه قوانین ما از نقطه نظر خصوصی نوشته میشود وقتیکه قانون یستی می نویسیم تمام نظر خودمان را محدود میکنیم به یست و هیچ نظر دیگری نداریم در صورتیکه اینطور نباید باشد بهرحال بعقیده بنده این ماده باید بکسیبسون برود و آن قسمتی که راجع باستخدام است در قانون استخدام و آن قسمتی که راجع بتقصیرات اداری است در قانون یست نوشته شود اما تکلیف آتیه مأمورین یستی را نمیشود در قانون یستی معین نمود دیگر اینکه این مجازات را باید با مجازاتهاییکه برای سایر وزارتخانه معین میشود موافقت بدهند

معاون وزارت یست و تلگراف - اولاً اشتباه نفرمایند که در کلیه قوانین دنیا رسم است مأموری که در يك اداره خیانت کرده در اداره دیگر نمیتواند داخل خدمت شود ثانیاً این مطلب که در اینجا نوشته شده راجع بخیانت اجزاء خود اداره یست است و نمیتواند راجع بکسیبسون کرد و اگر هم بایستی بکسیبسون هدایه برود بنده مخالفتی ندارم در اینجا توضیحات خود را خواهم داد چون در شور اول قبول شد که در همینجا مذاکره شد اگر میفرمایند باید بکسیبسون برود رأی بگیرند تا معلوم شود .

سردار معظم - اگر در ضمن مذاکرات (اظهار تعجب) مدرک حقانیت باشد آنوقت حق باینده نیست و با آقای معاون است ولی تصور میکنم مدرک حقانیت يك چیز دیگری باشد و هنوز تصور نمیکند حق با ایشان باشد چون عریض من و اظهارات ایشان در موضوعهای مختلفه بود و ایشان جواب بنده را ندادند و مقدمتاً میتوانم بگویم موادی که بکسیبسون برگشته است تمام مواردی بوده است که از نظر اصلاحی بکسیبسون برگشته است چنانکه شاید خودشان تصدیق بفرمایند که گرفتن حق تعبر از بستخانه قدم بزرگی راجع باصلاح بوده اما در خود اصل مطلب این نکته را باید دقت بفرمایند که مجازات در تمام دنیا باید متناسب با تقصیر باشد و بالاخره مجازاتها باید بمجازاتهای اداری و مجازاتهای مملکتی تقسیم شوند بنده شاید حاضر باشم که بپذیرم که اگر يك مأموری بخلاف ترتیب اداری رفتار کند او را از خدمت اداره یست خارج کنند اما شما برای آتیه بيك شخصی تکلیف دائمی قطعی معین میکنید و در قانون مینویسید که دائمی هیچیک از ادارات دولتی پذیرفته نخواهد شد بنده عرض میکنم

از مجلس گذشت البته مقدم است و بموجب آن رفتار خواهیم کرد ولی اگر زودتر نکندش باید طوری باشد که وقتی من مسئولیت را قبول میکنم يك ماده هم راجع به مجازات در این قانون باشد که من بتوانم این قانون را بموقع اجراء بگذارم و مسئولیت خودم را حفظ کنم

عدل الملک - در مذاکراتی که میشود گمان میکنم اشتباه شده است کسی نگفته است مجازاتهای اداری باید در قانون عمومی نوشته شود چند بنده از این قانون را بکمیسیون هدلیه که صلاحیت اینکار را دارد فرستاده اند که در آنجا یکی دو جلسه رسیدگی شده و بعد بمجلس بیاید کمیسیون هم آن مواد را حاضر کرده و تصور میکنم در جلسه بعد طبع و توزیع شود و آقایان ملاحظه خواهند فرمود که نظریه آقای معاون هم در آنجا تعقیب شده است و هیچ اشکالی در کار نیست

رئیس - در اینجا مخالف ۲ قسم است بعضی از آقایان مخالفت میکنند و میفرمایند باید این ماده تفکیک شود یعنی يك قسمت آن راجع باین قانون است و يك قسمت دیگر راجع نیست و بعضی از آقایان میفرمایند باید تعویق بیفتد حالا آقایانی که میگویند باید تعویق بیفتد اگر پیشنهادی دارند بنویسند والا اگر پیشنهاد نکنند بهین ماده باید رای بگیریم

مدرس - این ماده از آن موادی که بکمیسیون برگشت نیست بجهت اینکه بنده آن نظری که داشتم در ماده سابق بود و یک عبارتی داشت که فعلاً ندارد و آن جیس بود بجهت اینکه جیس باید معاً که شود و حکم جیس با حکم اداری نیست لهذا این عبارت هم زده شد و اما اختلافی که حالا است گمان این است که چندان اختلاف معنوی نیست بجهت این که همه میدانند

مجازات اداری مختلف است انفصال موقتی و انفصال دائمی در این اداره و سایر وزارتخانه ها خیلی است که اینها مجازات اداری است بنده هم میخواستم عرض کنم که باز کردن کافدها از تصدیقات بسیار بزرگ است بواسطه اینکه امنیت را از اداره بر میدارد یعنی نظامی در آنجا باقی نماند و این خلاف انتظام است حالا این تقصیر بسیار بزرگ مجازاتش چه است گمان میکنم آن کسی که همچو تقصیر بزرگی را مرتکب شد فقط

از اداره است بیرون برود این مجازات برای او کم است و حالا اینکه در هیچیک از وزارتخانه ها مستخدم نشود آنرا باید اینجانشود یا جای دیگر عرض ندارم والا این تقصیر خیلی بزرگ است

رئیس - مذاکرات کافی است رای میگیریم بنده پنجام آقایانیکه تصویب میکنند قیام نمایند (عده کنیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده ۵۱ قرائت میشود (بعضون ذیل قرائت شد)

ماده ۵۱ مأمورین عدلیه که دارای اجازه هستند و مستخدمین اداره است که دارای مناصب دولتی هستند در مقام تحقیق و تفتیش بر آمده تخلفاتی را که برخلاف این قانون واقع شده بشود میسرسانند اشخاص مذکور مجازند تخلفاتی را که در مقام شدت لزوم برای کشف مخالفتهای با این قانون لازم است نسبت بمتصدیان حمل و نقل بنمایند و مرسولاتی را که برخلاف مندرجات این قانون اشخاص حامل واقع شده اند ضبط نمایند در اینصورت

باین ضبط و توقیف باید بلافاصله صورت مجلس نوشته شود که در آن صورت اشیا مضمونه و عنوان آنها ذکر شده باشد اینصورت مجلس بانضمام اشیا ضبط شده بنزد بکترین بستخانه ارسال میشود تا آنکه مقصر فرستاده شود و دو برابر حقوق پستی بدون جرایمی که بشخص مخالف تعلق میگردد از گیرنده دریافت گردد مستخدمین اداره گمرک و تذکره نیز در آنچه راجع بفصل دوم و چهارم است دارای همین وظایف هستند در صورتی که اداره پست احتمال میدهد که یا کتی محتوی وجوه یا اشیائی است که حملش بر خلاف این قانون است یا در صورتیکه پاکت از خارجه باشد احتمال میدهد که حاوی اشیائی است که حقوق گمرک بر آن تعلق میگردد حق دارد افتتاح پاکت را بخواهد باز کردن این قسم پاکتها و ضبط آنها در مورد لزوم در حضور فرستنده یا گیرنده خواهد شد و اگر مشارالیه از حضور با اداره امتناع کرد یا بعلت دیگر حاضر نشد تفتیش و ضبط در صورت لزوم در قیاب او خواهد گردید ترتیبات مذکوره سایر مرسولات غیر از پاکت تعلق نخواهد گرفت

رئیس - در اینجا گویا غلطی داشته باشد بجای (در این صورت مجلس) باید نوشته شود (و صورت مجلس بانضمام اشیا مرسوله بنزد بکترین بستخانه ارسال میشود)

سردار سهیل - بنده اساساً با تفتیش و رسیدگی بیارها و لباسها و سایر چیزهاییکه متعلق بچاروادرها است مخالفت ندارم ولی عرض میکنم که در اینجا يك چیز کم دارد و خوب است افزوده شود و آن این است که این مأمورینی که اسم رده شده است ممکن است در وسط بیابان که شاید سه فرسخ بمنزل مانده باشد يك چارواداری برسد و بگویند باید تمام اموال خود را در این بیابان باز کنی و بریزی تا تفتیش بکنیم در آن موقع آن چاروادار باید تمام بارهایش را زمین بریزد در صورتیکه شاید کمک هم نداشته باشد و بعد نتواند بارش را بار کند بملاوه در آنجا کی خواهد بود که صورت مجلس بنویسد خوب است نوشته شود در تحت نظر آن مأمورین بمنزل برسد و در منزل این تفتیش شود صورت مجلس نوشته شود

مخبر - اولاً اموال و لباس چاروادارها که فرمودید در آنجا نوشته شده است همچو چیزی نیست و در شور و دم این مسئله در کمیسیون اصلاح شد و طبع هم شده است گذشته از این اشخاصی که برای تفتیش میروند مأمورین محترم اداره و صاحب مناصب اداره است هستند هر غلام یا فراسی یا اجزاء پست نمیتواند این تفتیش را بکند که اسباب زحمت مردم فراهم شود و این تفتیش هم در موقعی خواهد شد که يك سوغاتی بيك مکاری یا بيك مسافری که در کاری نشسته پیدا شده باشد آن وقت آن تفتیش بعمل میآید و الی بی جهت در وسط بیابان جلومکاری را بگیرند و اسبابهای آنها را بریزند هیچ همچو چیزی نیست و این تفتیش در صورتیست که اداره پست تحقیق بکند سوغاتی حاصل نماید که يك شخصی اینطور نوشنجات را حمل میکند آنوقت این تفتیش بعمل میآید و آنچه اشخاصی هستند که از طرف اداره پست دارای حکم هستند و مخصوصاً برای این کار بروند نه اینکه هر کسی میتواند این کار را بکند

مدحت السلطنه - ایراد آقای سردار سعید صحیح بود در وسط صحرا بارها را تفتیش کردن شاید صحیح نباشد اگر بمنزل برسانند و تفتیش بکنند که در آنجا يك عده باشند البته بهتر است و هیچ مخالفت و ضرری هم ندارد

منتصر السلطان - اینطور که آقای سردار سعید فرمودند گویا اشتباه کرده اند و راپورتی که از کمیسیون داده اند و آقایان فراموش کرده اند که همراه خودشان بیآورند از روی آن لایحه وزارت که تقدیم مجلس شده بود مطالعه مینمایند و تنقیدات میکنند اگر آن راپورتی را که از کمیسیون آمده و طبع و توزیع شده است ملاحظه فرمودند میدهند که چنین چیزی نیست که در بیابان بیابند و لباس و اسباب های مسافری را تفتیش کنند چگونه میشود بکنفر مفتش که صاحب منصب محترم يك وزارتخانه است در وسط بیابان بیاید تفتیش کند استدعا میکنم بعد از این روزها برای راپورتها اینکه از طرف کمیسیون داده میشود متذکر بشوند و همراه بیآورند که این قبیل اشتباهات را نفرمایند (جمعی گفتند راپورت کمیسیون حاضر است)

رئیس - این اشتباه را فقط آقای سردار سعید فرمودند و این اشتباه هم برای این بود که دو راپورت داشتند و ما بین آن دو راپورت اشتباه کرده بودند

سردار سهیل - بعد از توضیحی که آقای مخبر دادند و فرمایشاتی که آقای منتصر السلطان فرمودند باز هم مطلب بنده را جواب ندادند بنده عرض میکنم شاید در وسط بیابان بیابند و بار کسی را زمین بریزند و بگویند میخواهیم تفتیش و رسیدگی کنیم بنده میگویم در تحت نظر همان مأمور بمنزل برسد در منزل با حضور بعضی اشخاص دیگر رسیدگی و تفتیش کنند زیرا در بیابان نالهی میان آن مأمور پست و چاروادار نخواهد بود و کسی نیست که صورت مجلس را بنویسد

مخبر - بنده از این تفسیراتی که میشود تعجب میکنم در کجای این قانون نوشته است که در وسط صحرا این کار را خواهند کرد البته مأمورین متصدیان حمل و نقل را تعقیب میکنند تا بيك منزل برسد و بارش را فرود بیآورند آنوقت در آنجا بارها را نگاه میکنند اگر برخلاف قانون رفتار کرده باشد در آنجا صورت مجلس میفرستند و چهار نفری که در آنجا هستند تصدیق میکنند آنوقت بموقع اجراء میگزارند بر فرض که وسط صحرا خواهند این تفتیش را بکنند صورت مجلس را هم نوشته کی امضاء خواهد کرد این تفسیراتیست که بی جهت میکنند و اسباب زحمت می شوند

سردار سهیل - بنده در این موضوع پیشنهادی دارم

رئیس - بنویسید بفرستید

حاج شیخ دوسف - بنده از بیانات آقای مخبر و آقای منتصر السلطان خیلی متعجب هستم یا اینکه ایشان در هیچیک از طرق ایران عبور نکردند یا وقتی هم که عبور کرده اند بسمت میسرالملکی منتصر السلطانی عبور فرموده اند و هیچ تصور نمیفرمایند که عوم مردم از طرف مأمورین چه صدمه ها می کشند و

مأمورین طرق و شوارع با سایرین چه طور رفتار میکنند میفرمایند که کمیسیون عبارت را تغییر داده است راست است در کمیسیون تغییر داده شده است اما چه طور تغییر داده اند يك تغییر غریبی که لفظ (در اموال و لباس چاروادارهایی را مانده اند) نسبت بمتصدیان کلی قرار داده اند نوشته اند (نسبت بمتصدیان حمل و نقل) این عنوان کلی است و هیچ جلوگیری نمیکند که در شارع در اموال و اشیای مردم تفتیش نکنند بنده باز مجدداً عرض میکنم پیشنهادی که آقای سردار سعید فرمودند خیلی پیشنهاد صحیحی است و باید طوری بکنند که اسباب زحمت عابری نباشد

مخبر - اینکه میفرمائید این ماده عموم مردم را بزحمت می اندازد عرض بکنم که راجع به عموم نیست فقط راجع بمتصدیان حمل و نقل است البته آن اشخاص که میروند به آنها اظهار میکنند ما میخواهیم تفتیش بکنیم و به بنیم شما مخالف قانون پست چیزی حمل و نقل کرده اید یانه باید دارای اجازه کتبی باشند نه اینکه هر کسی که اجازه اداره پست شد بیاید در صحرا جلو مردم را بگیرد وقت مردم را تلف کند البته آن شخصی که متصدی حمل و نقل است باید فوراً از او اجازه نامه کتبی بخواهند و نوشته در دست داشته باشند تا او را به آن سمت بشناسند و تا امروز يك چنین اتفاقی نیفتاده که يك کسی برخلاف قانون رفتار کرده باشد و اسباب زحمت مردم را فراهم نموده باشد و بعد ما هم مطابق این قانونی که الان در مجلس مطرح شده است جلو گیری خواهد شد و مأمورین پست هر وقت بنا باشد يك تفتیش بکنند در بيك منزلی خواهند کرد که بتوانند صورت مجلس آن را بنویسند و چهار نفری که در آنجا حضور دارند و مسبقاً آن صورت مجلس را امضاء کنند فرسأدر پایان تفتیش کرد و صورت مجلس هم نوشت کی امضاء میکنند البته صورت مجلس که امضاء نداشت صورت مجلس نیست و رسمیت ندارد

حاج شیخ اسدالله - مکرر در این باب مذاکره شده و آقای مخبر دفاع فرمودند و آخر حواب آن نکته و آن عیبی را که از این عبارت تولید میشود نفرمودند بلکه تصدیق فرمودند میفرمائید در بین راه وقتیکه يك مأمور برسد باید از او يك نوشته رسمی مطالبه کرد و میفرمائید همه کس نمیتواند هر جا بکنفر مسافری تفتیش کند مقصود این است که در اینجا عبارت بطور اطلاق نوشته شده است و آن مفتش اجازه میدهد که در هر نقطه بخواهد تفتیش بکند بتواند باین واسطه اسباب زحمت فراهم میشود باید در این قانون مقید کنند که اگر مفتش از بيك جمعیت یا از بيك مکاری ظنی شد آنها را در وسط بیابان معطل نکند مراقبت بکند و آنها را بمنزل برساند و در اینجا هر تفتیش میخواهد بکنند باین ترتیب که نوشته شده است بمفتشین اجازه میدهد که در هر نقطه که بخواهند تفتیش کنند بتوانند و ابتدا مقید نکرده اند که در شهر باشد یا در صحرا این پیشنهادی که آقای سردار سعید کرده اند بسیار پیشنهاد خوبی است و خود مخبر هم تصدیق میفرمائید که اگر در بین راه بيك کسی را تفتیش بکنند خیلی بد است مع ذلک از این دو کلمه که نوشتن در این ماده خیلی

خوبست و رفع اختلاف هم میشود دفاع میفرمائید این چه ضرر دارد که در تحت نظر همان مأمورین منزل برسد آنوقت هر تفتیش که میخواهند بعمل بیآورند

رئیس - پیشنهادی که از طرف آقای سردار سعید رسیده قرائت میشود (بعضون ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم که نوشته شده بارها با چاروادارهای مضمون را در تحت نظر بمنزل رسانیده با حضور موثقین محلی تفتیش کند و صورت مجلس نوشته شود

رئیس - اصلاحی از طرف آقای معدهاشم میرزا رسیده قرائت میشود (بعضون ذیل خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم صورت مجلس با اطلاع اهل قافله نوشته شود و در صورت نبودن عده که لاقول چهار نفر باشد در تحت مراقبت مأمور به نزدیکترین نقطه آبادی خط راه رسانده و تفتیش نموده و صورت مجلس نوشته شود

مدرس - بنده هم پیشنهادی کرده ام **رئیس** - بسیار خوب قرائت میشود (بعضون ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم که در ماده ۵۱ بجای احتمال بدهد در دو مورد نوشته شود در اول سوه ظن حاصل نماید و در ثانی سوه ظن حاصل شود **رئیس** - آقای سردار سعید توضیحی دارید بفرمائید

سردار سهیل - توضیح دارم باز هم عرض می کنم خود آقای مخبر که عرایض بنده را تصدیق فرمودند خوب است این اصلاح را قبول بفرمایند به کمیسیون برود و در آنجا نظریاتی بشود **رئیس** - آقای مخبر قبول میفرمائید **مخبر** - بلی قبول میکنم چون نباید وقت مجلس را بیش از این تلف کنیم

رئیس - پیشنهاد آقای محمد هاشم میرزا تقریباً همین مضمون است ارجاع بکمیسیون میشود آقای مدرس توضیحی دارید **مدرس** - در این ماده دو جا نوشته شده است (احتمال بدهد) يك جا نوشته است (در صورتیکه اداره پست احتمال بدهد که پاکتی محتوی وجود و اشیائی است که مجلس برخلاف این قانون است بعد از این عبارت باز در سطر پائین نوشته شده است) یا در صورتیکه پاکت از خارجه باشد احتمال بدهد حاوی اشیائی است (بنده عرض میکنم دامنه احتمال خیلی وسیع است بجهت اینکه ممکن است بنده را ببینند و احتمال بدهند که يك سب توی کلاه من است لهذا بنده پیشنهاد کردم بعوض این لفظ نوشته شود) هر گاه سوه ظن حاصل شود (و صرف احتمال نباشد افلا يك آثاری که سوه ظن بیآورد در کار باشد و الا بمجرد احتمال ممکن است هر کس در هر چیزی يك احتمال بدهد ولی سوه ظن بگذردی دائره اش کوچکتر است و شاید خودش هم کمتر باشد

فلا معمول است اولاً آن جمله را که آقای سردار سعید پیشنهاد فرمودند و بکمیسیون ارجاع شده هیچوقت اداره پست تا باولین دفتر پست نرسد نمی تواند صورت مجلس بنویسد و ثانیاً اینکه میفرمایند لفظ (احتمال بدهد) بلفظ سوه ظن تغییر کند اینها تغییر عبارت است و معنا فرض ندارد اداره پست حتی بسوه ظن هم قناعت نمی کند و موافق این ماده که اینجا نوشته شده است اداره پست قبلاً يك اسناد و دلائلی بدست میآورد آنوقت این اقدام را میکنند والا برای اداره پست صرفه ندارد که يك مفتشین و صاحب مناصب مخصوصی تهیه کند و مخارج گزافی بدهد که بیکوقت احتمال بدهد فلانطور شده بهر حال تقاضا میکنم این دو فقره پیشنهاد بکمیسیون رجوع شود که اصلاح شود وقتی بر میگردد و انشاء الله رای داده شده

رئیس - پس بکمیسیون ارجاع میشود ماده ۵۲ خوانده میشود (بعضون ذیل قرائت شد)

ماده ۵۲ این قانون ناختم تمام قوانین و احکامی است که تا بحال در خصوص امور پستی صادر و وضع گردیده است یعنی تاریخ شروع با اجرای این قانون با دولت است و بملاوه بعضی امکان و در هر صورت بعد از انقضای کتتراتی نواب اداره پست ترتیب حمل مسافری و بنه آنها را توسط پستهای مرتب و با دستگاہای پستی فوق العاده در طرق پری و بحری مملکت مقرر و منظم خواهد نمود بعضی آنکه قانون مجازات وضع و رسماً اعلان گردید مسطورات فصل راجعه به مجازات و عقوبات این قانون با مندرجات قانون مجازات موافق خواهد شد

مخبر - چون مواد راجع به مجازات این قانون بکمیسیون هدلیه رجوع شد که با مجازاتهای عمومی تطبیق شود آنوقت بمجلس پیشنهاد شود لهذا جمله آخر این ماده زیاد تراست و نباید حذف شود **رئیس** - از عبارت (بعضی اشک) به بعد را بفرمائید

مخبر - بلی **رئیس** - پس آقای مخبر جمله اخیر را مسترد میدانند در قسمت اول مغالطی نیست (اظهاری نشد) رای میگیریم باین ماده که بهمان قسمت اول منحصر خواهد بود آقایانیکه تصویب مینمایند قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد موادیکه ارجاع بکمیسیون شده است کی حاضر خواهد شد

عدل الملک مخبر کمیسیون عدلیه - تصور میکنم تا یکی دو جلسه دیگر تمام شود و بمجلس بیاید اگر اجازه بفرمایند راجع بکمیسیون هم عرض دارم **رئیس** - حالا موقعش نیست این مطلب تمام شود بعد بفرمائید عرض کردم بعضی موادیکه بکمیسیون پست و تلگراف رجوع شده است کی تمام خواهد شد **مبصر الملک مخبر** - آنمواد اصلاحیه امروز تمام میشود و برای جلسه دیگر طبع و توزیع خواهد شد و بمجلس خواهد آمد **رئیس** - عیناً در دستور دیگر چیزی نیست

جز اینکه وقتیکه آقایان تشریف میبرند دونفر باید انتخاب کنند بکنفر بجای آقای میرزا محمد علیخان برای عضویت کمیسیون خارجه و بکنفر هم بجای آقای نجفقلی میرزا برای کمیسیون معارف دونفر ناظر هم بقرعه معین میشود از برای جلسه بعد هم چیزی نداریم مگر قانون اطاق تجارتی و قانون رتبه نظامی

مبصر الملک - قانون اطاق تجارتی حاضر است طبع و توزیع میشود و برای جلسه دیگر حاضر میشود اگر مقتضی بدانید ممکن است جزء دستور معین بفرمائید و چون اگر مواد قانون پستی را از برای جلسه دیگر معین بکنیم شاید تا جلسه دیگر هم حاضر نشود و ممکن است برای دو جلسه دیگر معین شود ولی قانونی اطاق تجارتی حاضر است و ممکن است جزء دستور جلسه بعد بشود.

رئیس - باید رأی گرفت آقای معذل الدوله به قانون تجارتی اظهاری دارید؟

معذل الدوله - خیر راجع باین مطلب مرضی ندارم.

رئیس - آقایان رأی دادند که قانون اطاق تجارتی در جلسه آینده جزء دستور باشد.

محمد هاشم میرزا - اگر قانون رتبه نظامی حاضر است طبعاً مقدم بر قانون اطاق تجارتی است خوبست قانون نظام را جزء دستور مقرر فرمائید **سردار سعید** - خواستم عرض کنم که کمیسیون نظام از اول حمل تا پنجم جوزا شانزده جلسه منعقد شده است و قوانینی که از طرف وزارت جنگ رسیده بوده یکی قانون ترفیع درجات نظامی بوده و یکی هم ترتیب سرباز گیری بود قانون ترفیع مراتب نظامی در شانزده جلسه با حضور معاون وزارت جنگ مذاکره شد و تمام شد و طبع و توزیع هم شده و خدمت آقایان هست اما برای قانون سرباز گیری بعضی نواقص در کار بوده که بنا شد معاون وزارت جنگ آن نواقص را بنویسد و بیارند و چهار جلسه است که ایشان حاضر نشده اند و هنوز نیاز دارد ولی اگر صلاح میدانند این قانون ترفیع درجات نظامی را که حاضر است و طبع و توزیع هم شده است و بنظر آقایان هم رسیده و اطلاع دارند جزء دستور قرار دهند.

رئیس - معلوم میشود که آقایان میخواهند بقانون نظام حق تقدم بدهند ولی بنده تصور میکنم قانون دخانیات و مستقات از همه لازم تر است و تاکنون دو ماه است در کمیستون مانده است و از قرار معلوم کمیسیون ماله هم منعقد نمیشود یعنی بعضی آقایان اعضاء کمیسیون قوانین ماله شکایت دارند که غالباً اکثریت حاصل نمیشود از آقایان استعدا میشود هر طریقت بقیه جلسه حاضر شوند و زودتر این قانون را بگذارند پس دستور جلسه روز سه شنبه شورای در قانون نظامی خواهد بود

عادل الملک - خاطر آقایان مستحضر است که معاون وزارت عدلیه در دو جلسه قبل از کمیسیون عدلیه شکایت داشته و اینهم بواسطه تصادف اوقات مجلس بود که مجلس عصر منعقد میشود کمیسیون عدلیه صبح منعقد میشد ولی از آن زمانیکه مجلس صبح منعقد میشود کمیسیون عدلیه طبعاً بطور مرتب تشکیل نشده است و اغلب آقایان که عضو آن کمیسیون هستند در موقع حاضر نشده اند و حال اینکه همه

آقایان تصدیق خواهند فرمود که قانون مجازات از همه قوانین که وضع میشود مهمتر است و اگر مجلس بگذرانند این قانون مسبقاً شود بخدمت عظمی باین مملکت کرده است ولی کمیسیون عدلیه آن طوریکه باید تشکیل شود تشکیل نمیشود و اعضاء آن حاضر نمیشوند

رئیس - از آقایان اعضاء کمیسیون عدلیه هم همان خواهش را داریم که از اعضاء کمیسیون ماله داریم چون حالا هوا گرم است و جلسات مجلس کمتر است و کمیسیونها وقت خواهند داشت بکار های خود رسیدگی نمایند خوب است از یکساعت بغروب مانده تا دو ساعت از شب گذشته کمیسیون تشکیل شود و این دو فقره قانون مهم را که خیلی لازم است بگذارند از کمیسیون عریض هم استعدا دارم بیشتر از آنچه تا حال دایر شده است در جلساتشان دائر شود زیرا خیلی از عریض باقی و بلا تکلیف مانده است در واقع هیئت رئیسه مجبور شده است که از نظامنامه تجاوز کند و خودش باریض رسیدگی نماید

حاج شیخ محمد حسن گروسی - راجع بکمیسیون

رئیس - اجازه میخواهند **حاج شیخ محمد حسن** - بلی اجازه می فرمایند

رئیس - بفرمائید **شیخ محمد حسن** - بنده بواسطه حاضر نشدن اعضاء کمیسیون عریض استعفای خودم را نوشته ام ولی آقای میرزا طاهر متولی خواهش کردند که با سایر آقایان اعضاء کمیسیون یک مشورتی در ترتیب تشکیل کمیسیون بنمایند چون هنوز آن ترتیب را نداده اند لهذا بنده استعفا دادم و استعفای بنده هم خدمت ایشان است چون برای کمیسیون عریض کمتر از چهار جلسه کفایت نمی کند و همینطور که میفرمائید کمیسیون عریض کما بیش جلسات مرتبی نداشته است اگر فی الحقیقه بهمان صریقی که بوده است باشد بنده ناچار از عضویت آن کمیسیون مستعفی هستم

رئیس - این جواب بنده نبود جناب عالی مغیر هستبد باید اطلاعات خودتان را بفرمائید و از اکثریت کمیسیون دفاع بفرمائید بنده عرض کردم شما استعفا می کنید تأمل کنید

حاج شیخ محمد حسن - بنده تصدیق دارم و می بینم این فرمایش را که میفرمایند بورد است تقصیر با اعضاء کمیسیون است که در موقع حاضر نمی شوند این است که خیلی از عریض بلا تکلیف مانده است

رئیس - امیدوارم بعدها اینطور نشود **سلیمان میرزا** - اهمیت بودجه یک چیزی نیست که بنده مجدداً تکرار کنم ولی همین قدر عرض میکنم هر چه هست و نیست در بوجه است و بهمین جهت است نظارت در امور ماله از وظایف مختصه مجلس شده است اما متأسفانه می بینم که این دوره سیم تقییه است و هنوز موفق به دیدن بودجه نشده ایم و حالا هم ماه سیم است که از سال میگذرد و هنوز بودجه نرسیده است و هر وقت مطالبه میکنیم میگویند ماه و

رئیس - بنده تقییه است و هنوز موفق به دیدن بودجه نشده ایم و حالا هم ماه سیم است که از سال میگذرد و هنوز بودجه نرسیده است و هر وقت مطالبه میکنیم میگویند ماه و

رئیس - بنده تقییه است و هنوز موفق به دیدن بودجه نشده ایم و حالا هم ماه سیم است که از سال میگذرد و هنوز بودجه نرسیده است و هر وقت مطالبه میکنیم میگویند ماه و

گذاشته ایم در وزارتخانهها که بودجه ما را زودتر حاضر کنند و بفرستند و ما هم بهمین جهت که مأمور گذاشته شده است زودتر بفرستند قناعت میکنیم در صورتیکه از طرفی هم گفته میشود در بودجه دولت هشت کرور کسر پیدا شده است و بعضی دیگر بودجه را یازده کرور میگویند باین چنین کسر بزرگی ما چه طور می توانیم بیش از این صبر کنیم فرضا اگر امروز هم بودجه ما را آوردند و ما تمهید کردیم و اصلاح کردیم سه ماه قبل را اجرائی که نموده اند حقوق خودشان را از روی آن بودجه که بوده است گرفته اند و باینکه ضرر روزانه از نفرستان بودجه داریم و هیئت دولت هم هیچ اهمیت به بودجه نمیدهد و وقتیکه ما قوانین وضع میکنیم در اول مرحله باید بودجه معین شود و مسبقاً شویم که عاید مملکت ما چقدر است تا اینکه بتوانیم خارج خودمان را معین کنیم در حقیقت اگر یک کسری داریم و بواسطه تمهید بودجه اصلاح نشد شروع به اضافه عایدات بکنیم در صورتیکه ما امروز و کلانمی هستیم که میدانیم خرج مملکت چه چیز است آنوقت قانون رتبه نظامی را معین بکنیم بنده بودجه خیلی اهمیت میدهم و استعدا میکنم اگر آقایان نمایندگان موافق هستند اول در امر بودجه دقت بفرمایند زیرا با این تاکید که شده تا حال غیر از بوجه معارف و عدلیه بودجه دیگری بمجلس نیامده است در صورتی که اصل بودجه جمع است که هنوز نیامده است اگر آقایان موافقت یک تا کیدی از طرف ریاست مجلس بشود و یک مدتی قرار داده شود که بودجه ها را بمجلس بفرستند علاوه بر این اگر آقایان فراموش کرده اند یکی دو مرتبه که در تشکیلات جدید در مجلس مذاکره شد رأی دادیم تا بودجه کل بمجلس نیاید آن تشکیلات تأسیس نشده و یکی از آن تشکیلات تشکیلات جدید عدلیه بود و یکی هم راجع بمعارف بود که تشکیلاتش معطل است و بهمین ترتیب هر کدام از وزارتخانهها از قبیل ژاندارمری و نظمی که اگر بخواهیم توسعه بدهیم موافق آن رأی باید توقیف بماند تا بودجه کل بمجلس بیايد خوبست و زراه زودتر جمع و خرج مملکت را تهیه کنند و بمجلس بفرستند که اهمیت آن از تمام قوانین بیشتر است.

رئیس - بمقیده بنده صلاح در این است که در جلسه آینده آقای وزیر ماله را اطلاع بدهیم تشریف بیاورند که اگر بعضی ملاحظات و محظورات دارند در اینجا بفرمایند و در حضور ایشان تا کید بشود بهتر است آقایان فراموش نفرمایند وقتی که تشریف ببرند بکنفر برای عضویت کمیسیون خارجه و بکنفر برای کمیسیون معارف باید معین بفرمایند

(آقای سردار سعید و آقای دکتر حسینیلی خان بحکم قرعه برای نظارت در استخراج آراء معین شدند)

رئیس - جلسه را معین فرمودید . **رئیس** - عرض کردم روز سه شنبه سه ساعت قبل از ظهر دستور آن هم قانون رتبه نظامی خواهد بود . (مجلس تقریباً یک ربع قبل از ظهر ختم گردید)